

- shkolnikov : monografiya / Yu. P. Bezhenar. – Vitebsk : UO “VGU im. P. M. Masherova”, 2008. – 139 s.
2. Hurevych R. S. Proektna diialnist v pidhotovtsi maibutnikh pedahohiv / R. S. Hurevych, M. Iu. Kademiia // Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy : zb. nauk. pr. – Vyp. 34 / redkol. : I.A.Ziazun (holova) ta in. – Kyiv-Vinnytsia: TOV firma «Planer», 2013. – 503 s.
 3. Zherevchuk I. M. Tvorcha aktyvnist yak komponent fakhovoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzyky / I. M. Zherevchuk // Pedahohichna maisternist yak systema profesiinykh i mystetskykh kompetentnosti: zb. materialiv VI mystetsko-pedahohichnykh chytan pamiaty profesora O. P. Rudnytskoi. – Chernivtsi : Zelena Bukovyna, 2010 – 348 s.
 4. Iliina T. S. Opyt razvitiya informatsionnoy kultury uchiteley sredstvami obrazovatelnykh tekhnologii / T. S. Iliina, O. N. Shilova // Razvitie regionalnoy obrazovatelnoy informatsionnoy sredy “ROIS-2006”: materialy mezhregionalnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii (<http://rois.loiro.ru>) – Sankt-Peterburg, 2006. – S. 120-123.
 5. Metodyka proektnoho navchannia na urokakh obsluhovuiuchoi pratsi v 5 klasi / T. Kravchenko, O. Kobernyk. – K. : Shk. Svit, 2006. – 200 s.
 6. Ovechko O. V.. Pedahohichni umovy vyvchennia variatyvnogo modulia “Tekhnolohiia bisernoho pletinnia na drotianii osnovi” u starshykh klasakh // Aktualni problemy matematyky, fizyky i tekhnolohichnoi osvity : zbirnyk naukovykh prats. – Vypusk 8. – Vinnytsia : FOP: “Danyliuk V.H.”, 2011 – 788 s.
 7. Orshanskyi L. V. Khudozhno-trudova pidhotovka maibutnikh uchyteliv trudovoho navchannia : [monohrafiia] / Leonid Volodymyrovych Orshanskyi. – Drohobych : Shvydko Druk, 2008. – 278 s.
 8. Tekhnolohii. 10-11 klasy. Navchalna prohrama. Riven standartu, akademichnyi riven. Variatyvni moduli. – Kamianets – Podilskyi : Aksioma, 2010. – 140 s.

Бойчук В. М. Методика реализации учителем технологий вариативного модуля “Технология дизайна интерьера”.

В статье представлен опыт применения средств информационно-коммуникационных технологий в деятельности учителя технологий, в частности, реализации вариативного модуля “Технология дизайна интерьера”, что является результатом экспериментальной проверки в ходе научно-исследовательской работы. Определяются новые подходы к профессиональной подготовке будущего учителя технологии.

Ключевые слова: учитель технологии, дизайн, моделирование, художественно-графическая подготовка, искусство, информационно-коммуникационные технологии.

Boychuk V. M. A method of realization of technologies of the variativnogo module a teacher is “Technology Interior Design”.

The paper describes experience of application of ICT in teacher technology activities, including implementation of the variable module “Technology Interior Design”, which is the result of experimental verification in the course of research. Outlines new approaches to professional training of future teachers of technology.

Keywords: teacher of technology, design, modeling, art and graphic preparation, art, information and communication technologies.

УДК 378.011.3-051:004

Братанич А. А.

**ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ
ІНФОРМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ**

У статті розглянуто теоретико-методичні засади особистісно орієнтованої технології інформатичної підготовки майбутніх учителів технології. Виявлено сучасні тенденції та напрямки розвитку інформатичної підготовки майбутніх учителів технології в умовах особистісно орієнтованої технології навчання. Показано вплив особистісно орієнтованої технології навчання на якість інформатичної підготовки майбутніх учителів технології.

Ключові слова: особистісно орієнтована технологія, інформатична підготовка, інформаційно-комунікаційні технології, педагогічна освіта.

Будь-яка педагогічна технологія являє собою синтез педагогічних досягнень, поєднання традиційних, досконалих форм і методів із сучасними ефективними освітніми інноваціями. Упровадження сучасних педагогічних технологій у інформатичну підготовку фахівців освітньої галузі “Технології” у вищих навчальних закладах потребує нових теоретичних та експериментальних педагогічних досліджень цього напрямку розвитку педагогічної галузі.

Оволодіння здатністю використовувати інформаційно-комунікаційні технології навчання є важливою складовою професійної підготовки майбутніх учителів технологій. Це питання знайшло сьогодні відбиття в цілеспрямованій державній політиці України щодо інформатизації суспільства й відображено в Державній програмі “Вчитель”, Законах України “Про національну програму інформатизації”, “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про загальну середню освіту”, Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті.

Педагогічна технологія ґрунтується на досягненнях психологічної, педагогічної та суспільних наук, передовому педагогічному досвіді та ін. Надзвичайно важлива роль у системі освіти належить вчителю. Саме через діяльність педагога реалізується державна політика, спрямована на зміцнення інтелектуального і духовного потенціалу нації, розвиток вітчизняної науки і техніки, збереження і примноження культурної спадщини.

Усе гостріше відчувається необхідність принципової перебудови і удосконалення організації навчально-виховного процесу у вищих закладах освіти на користь тих форм навчання, які формують знання, уміння і навички студентів, створюють умови для формування у майбутніх вчителів здатностей до самостійного прийняття рішень, вирішення нестандартних і нетипових завдань, високої професійної мобільності.

Інформатична підготовка вчителя є компонентом професійної підготовки, професійного розвитку, оволодіння початковим досвідом роботи в майбутній професійній діяльності з застосуванням методів і засобів інформатики та ІКТ. На сучасному етапі розвитку системи освіти основний напрям оновлення системи інформатичної підготовки полягає в пошуку шляхів з формування у майбутнього вчителя технологій “діяльнісної позиції в процесі навчання, що сприяє становленню досвіду, цілісного, системного бачення професійної діяльності, системної дії в ній, вирішення нових проблем і завдань” [8].

Окремі аспекти проблеми вдосконалення інформатичної підготовки майбутнього вчителя засобами інформаційно-комунікаційних технологій досліджувалися в роботах Ю. Горюшка, А. Єршова, М. Жалдака, О. Жильцова, О. Кузнецова, В. Монахова, Н. Морзе, С. Ракова, Ю. Рамського, О. Співаковського, С. Яшанова та ін. Проте, як показав аналіз педагогічної та методичної літератури, на сьогодні практично відсутні дослідження присвячені застосуванню технологій особистісно орієнтованої інформатичної підготовки вчителя технологій.

Визначаючи теоретичні й методичні основи особистісного підходу в навчанні інформатичних дисциплін, доцільно базуватися на певних наукових положеннях щодо формування цього підходу в педагогіці та на результатах психолого-педагогічних досліджень особистості.

Метою статті є висвітлення теоретико-методичних засад особистісно орієнтованої технології, її вплив на якість інформатичної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах.

Стратегію сучасної педагогічної освіти складають суб’єктивний розвиток і саморозвиток особистості вчителя, здатного не тільки обслуговувати педагогічні технології, що існують, але й виходити за межі нормативної діяльності, здійснювати інноваційні процеси, процеси творчості тощо. Ця стратегія втілюється у принциповій спрямованості змісту і форм інформатичної підготовки на пріоритет особистісно орієнтованих технологій педагогічної освіти.

У сучасній педагогіці спостерігаються істотні суперечності, зокрема, між вимогами до інформатичної підготовки вчителя технологій та реальними умовами його професійної підготовки (скорочення часу аудиторних занять, швидке оновлення знань у цій галузі та ін.); ілюстративно-пояснювальним типом традиційної педагогічної освіти й інноваційним характером професійної діяльності; інтенсивним використанням загальнонаукових сучасних

ідей і методів (технологічних, кібернетичних, системних та ін.) у більшості наук і недостатнім теоретичним обґрунтуванням їх використання в педагогіці.

Особистісно орієнтовані технології означають персоналізацію і діалогізацію педагогічної взаємодії. Персоналізація і діалогізація освітнього процесу спираються на застосування цілої системи форм співробітництва. При їх застосуванні повинна спостерігатися певна послідовність, динаміка: від максимальної допомоги педагога студентам з вирішення навчальних завдань до поступового зростання їх власної активності і появи стосунків партнерства між ними.

Особистісно-орієнтована освіта – це процес, спрямований на розширення можливостей вибору особистістю життєвого шляху, на саморозвиток особистості. Найважливішими функціями особистісно орієнтованого розвитку є людиноутворююча функція та функція соціалізації. Для того, щоб індивід засвоював та перетворював соціальний досвід, швидко адаптувався до умов життя, що постійно змінюється, освіта та виховання повинні закласти у ньому механізм рефлексії, збереження його індивідуальності. Особистісно-орієнтована освіта передбачає таку модель, в якій студент з його індивідуальними особливостями, здібностями і схильностями знаходиться в центрі уваги педагога. Одним з напрямків, в яких може здійснюватися особистісна орієнтація навчання, є диференціація, яка спирається на відмінності індивідуальних психічних особливостей. У сучасному розумінні особистісно-орієнтований підхід в освіті – це визнання студента головною діючою фігурою всього освітнього процесу, створення таких умов, в яких студент знаходився б не в ролі виконавця, або спостерігача, а був би повноправним автором своєї життєвої позиції, відповідальним за свої вчинки. Відомо, що процес формування особистості найбільш інтенсивно відбувається на ранніх етапах її соціалізації.

Питанню впровадження особистісно орієнтованих технологій у фахову підготовку майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах присвячено наукові праці В. П. Безпалька, В. П. Головенкіна, І. Ф. Прокопенка, Г. К. Селевка, С. О. Сисоевої, Ф. Янушкевича та ін. [1; 2; 4-6].

Ці праці вказують на те, що педагогічні технології є одним із напрямів педагогічної науки, що покликаний забезпечити досягнення освітніх цілей та підвищення ефективності навчально-виховного процесу, гарантувати його якісний рівень.

При виборі педагогічної технології в системі інформатичної підготовки важливо врахувати здібності майбутніх учителів, особливості конкретних видів їх інформатичної діяльності. Педагогічні технології як компонент інформатичної підготовки фахівців, з метою формування інформатичних компетентностей та якостей людини інформаційного суспільства, передбачають розробку та впровадження сучасних методів наукової організації педагогічного процесу фахової підготовки вчителя технологій, контроль за його якістю та діагностику рівня інформатичної підготовки.

Загальновідомо, що підготовка майбутніх фахівців технологічної галузі у вищих навчальних закладах має випереджальний характер, а саме: знання, уміння й здібності студентів необхідно формувати виходячи не з вимог сьогодення, а з перспективою на майбутнє, оскільки навіть дуже досконалі рекомендації й пропозиції щодо практичної діяльності великою мірою втрачають свою значущість не тільки на час адаптації молодого фахівця до умов практичної діяльності, а й часто до моменту випуску його з вищого навчального закладу.

Зауважимо, що головні орієнтири для фахівця освітньої галузі “Технології” в умовах інформаційного суспільства – це його професійна компетентність, кругозір, навички індивідуальної, колективної, інформатичної та соціальної діяльності, професійно важливі та соціально-особистісні якості.

Як показав огляд наукових праць [1; 2; 4; 6], широке застосування у освітній діяльності мають модульна, інформаційно-комунікаційна, інтерактивна, особистісно орієнтована, проблемного навчання та інші педагогічні технології.

На наш погляд серед технологій особистісного розвитку для системи інформатичної підготовки особливе значення має особистісно орієнтована технологія.

Особистісно орієнтоване навчання, на думку С. О. Сисоєвої, має враховувати суб'єктивний досвід, який є основою організації індивідуального та диференційованого навчання, тобто створює умови для реального врахування індивідуального темпу засвоєння матеріалу [6].

Упровадження особистісно орієнтованого навчання передбачає таку інформатичну підготовку педагога, яка включає фундаментальну підготовку з відповідних фахових дисциплін, ґрунтовну психолого-педагогічну підготовку, спрямовану на формування вмінь щодо особистісно орієнтованого навчального процесу, формування гуманістичного мислення, здатності до суб'єктної взаємодії в педагогічному процесі [6].

В Українському педагогічному словнику за редакцією С. І. Гончаренка особистісний підхід трактується як “послідовне ставлення педагога до вихованця як до особистості, як до свідомого відповідального суб'єкта власного розвитку і як суб'єкта виховної взаємодії” [3]. Особистісний підхід, як зазначає вчений, передбачає допомогу вихованцеві в усвідомленні себе особистістю, у виявленні, розкритті його можливостей, становленні самосвідомості, у здійсненні особистісно важливих і суспільно прийнятих самовизначень, самореалізації, самоутвердження.

Відзначимо, що метою технології особистісно орієнтованого навчання є гармонійне формування і всебічний розвиток особистості студента, повне розкриття його творчих сил, набуття власного “Я”, неповторної індивідуальності. В умовах інформаційного суспільства він має стати суб'єктом життєдіяльності, інформатичної діяльності, а не опанувати тільки певну сукупність загальнонаукових і професійних знань, навичок і вмінь.

Упровадження технології особистісно орієнтованого навчання передбачає зміну форм комунікації у інформатичній підготовці, прийомів і засобів комунікативної діяльності, спрямованої на формування в майбутніх фахівців інформатичних та комунікативних компетентностей.

Дійсно, особистісно орієнтоване навчання надає можливість кожному студенту, зважаючи на його здібності, нахили, інтереси, цілі та ціннісні орієнтації, реалізувати себе в пізнанні та навчальній діяльності, поведінці. Особистісно орієнтоване навчання стимулює студента до самопізнання, самовиховання та самовдосконалення. У нього з'являється можливість пізнати себе зсередини і зовні, порівняти себе з іншими студентами, оцінити свої вчинки та поведінку, навчитись сприймати себе та інших у цілому, а не за окремими рисами характеру.

Педагогічно виважене та доцільне застосування особистісно орієнтованих технологій в якості засобу підвищення ефективності формування професійних знань і вмінь майбутніх учителів технологій, може забезпечити індивідуальну свободу вибору дій студентів у пошуку й обробці навчальних інформаційних ресурсів, тактовне і постійне керівництво процесом їхньої роботи над собою, допоможе методично забезпечити процес використання інформаційних технологій як засобу підвищення ефективності формування професійних знань і вмінь майбутніх учителів технологій, використати різноманітні шляхи, форми, методи взаємозв'язку навчальної і позанавчальної діяльності.

Висновки. Таким чином, сучасні особистісно орієнтовані технології спрямовані на створення сприятливих умов для здобуття освіти, професійного становлення та розвитку майбутнього фахівця, формування його компетентностей та розвитку професійних і особистісних якостей, посилення мотивації навчання; самооцінку своїх можливостей, здібностей, потреби в постійній самоосвіті та самовдосконаленні, повне розкриття творчих сил, набуття власного “Я” та неповторної індивідуальності.

Поєднання технологій особистісно орієнтованого навчання та засобів інформаційних технологій для формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів технологій створює умови для реалізації дидактичних принципів через представлення навчального матеріалу на базі мультимедіа, гіпертексту, телекомунікацій; урахування індивідуальних особливостей майбутніх учителів технологій шляхом надання можливості поглибити зміст, траєкторію навчання, темп й режим роботи; орієнтованість на розвиток соціально важливих якостей особистості – її активності, самостійності, комунікативності.

Використана література:

1. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии / В. П. Беспалько. – М. : Педагогика, 1990. – С. 19-25.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи (Андрагогіка) : підручник / В. П. Головенкін. – К. : КНТУ “КПГ”, 2009. – 380 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 258 с.
4. Прокопенко І. Ф. Педагогічна технологія / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов. – Х. : Основа, 1995. – 105 с.
5. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий : в 2 т. / Г. К. Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – Т. 1. – С. 7-15.
6. Сисоєва С. О. Особистісно орієнтовані технології: сутність, специфіка, вимоги до проектування. Професійна освіта: педагогіка і психологія / С. О. Сисоєва. – К., 2003. – С. 159-160.
7. Янушкевич Ф. Технологии обучения в системе высшего образования / Ф. Янушкевич. – М. : Высшая школа, 1986. – С. 36-40.
8. Яшанов С. М. Система інформатичної підготовки майбутніх учителів трудового навчання : монографія / С. М. Яшанов ; за наук. ред. акад. М. І. Жалдака. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 486 с.

References:

1. Bospalko V. P. Slogaemye pedagogicheskoy tekhnologii / V. P. Bospalko. – M. : Pedagogika, 1990. – S. 19-25.
2. Holovenkin V. P. Pedagogika vyshchoi shkoly (Andragohika) : pidruchnyk / V. P. Holovenkin. – K. : KNTU “KPH”, 2009. – 380 s.
3. Honcharenko S. U. Ukrainyskyi pedagogichnyi slovnyk / S. U. Honcharenko. – K. : Lybid, 1997. – 258 s.
4. Prokopenko I. F. Pedagogichna tekhnolohiia / I. F. Prokopenko, V. I. Yevdokymov. – X. : Osнова, 1995. – 105 s.
5. Selevko G. K. Entsiklopediya obrazovatelnykh tekhnologiy : v 2 t. / G. K. Selevko. – M. : NII shkolnykh tekhnologiy, 2006. – T. 1. – S. 7-15.
6. Sysoieva S. O. Osobystisno oriientovani tekhnolohii: sutnist, spetsyfika, vymohy do proektuvannia. Profesiina osvita: pedagogika i psykholohiia / S. O. Sysoieva. – K., 2003. – S. 159-160.
7. Yanushkevich F. Tekhnologii obucheniya v sisteme vysshogo obrazovaniya / F. Yanushkevich. – M. : Vysshaya shkola, 1986. – S. 36-40.
8. Yashanov S. M. Systema informatychnoi pidhotovky maibutnykh uchyteliv trudovoho navchannia : monohrafiia / S. M. Yashanov ; za nauk. red. akad. M. I. Zhaldaka. – K. : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2010. – 486 s.

Братанич А. А. Личностно-ориентированная технология информатической подготовки будущих учителей.

В статье рассмотрены теоретико-методические основы личностно-ориентированной технологии информатической подготовки будущих учителей технологии. Выявлены современные тенденции и направления развития информатической подготовки будущих учителей технологии в условиях личностно-ориентированной технологии обучения. Показано влияние личностно-ориентированной технологии обучения на качество информатической подготовки будущих учителей технологий.

Ключевые слова: личностно-ориентированная технология, информатическая подготовка, информационно-коммуникационные технологии, педагогическое образование.

Bratanich A. A. The personality oriented technology of preparation of informatics of future teachers.

In the article it is considered theoretical and methodical principles of the personality oriented technology of preparation of informatics of future teachers of technology. Modern tendencies and directions of development of preparation of informatics of future teachers of technology are educed in the conditions of the personality oriented technology of studies. Influence of the personality oriented technology of studies is shown on quality of preparation of informatics of future teachers of technologies.

Keywords: the personality oriented technology, preparation of informatics, of informatively-communication technologies, pedagogical education.